

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ СІЛЬГОСППІДПРИЄМСТВ

О. Б. Філімонова, аспірант

Миколаївський державний гуманітарний університет ім.П.Могили

У статті розглянуто питання щодо формування інвестиційної стратегії сільськогосподарських підприємств. Проаналізовано основні фактори, які відображають внутрішнє та зовнішнє середовище підприємств-сільгосптоваровиробників та їх вплив на розробку інвестиційної стратегії.

В статье рассматриваются вопросы, касающиеся формирования инвестиционной стратегии сельскохозяйственных предприятий. Проанализированы основные факторы, характеризующие внутреннюю и внешнюю среду предприятий-сельхозтоваропроизводителей и их влияние на разработку инвестиционной стратегии.

Інвестиційні процеси є актуальним питанням в умовах становлення та розвитку реформованої аграрної сфери в Україні, особливо враховуючи перспективи вступу до СОТ та очікуваний розвиток ринку земель сільськогосподарського призначення. У зв'язку з цим, для підприємств-сільськогосподарських товаровиробників виникає потреба в чітко сформованій інвестиційній стратегії, що сприяла би їх стабільному розвитку, зростанню прибутковості та конкурентоспроможності.

Питання, що пов'язані з дослідженням різних підходів щодо формування та реалізації інвестиційної стратегії підприємств, висвітлено у роботах таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як Р.Акофф, І.Ансофф, І.А.Бланк, А.А.Пересада, Д.М.Черваньов, О.М.Ястремська та ін. У сфері аграрного інвестування більше уваги приділяється дослідженню питань державного регулювання інвестиційної діяльності, залучення та ефективності здійснення прямих іноземних інвестицій (П.Т.Саблук, В.В.Ковальов, А.П.Гайдуцький, Л.П.Рудь). Тоді як наслідки вступу України до СОТ для вітчизняної агросфери розглядають М.Латинін, О.Устенко, Ю.Лузан. Проте тема залишається дискусійною та недостатньо розкритою у розрізі механізму формування інвестицій-

ної стратегії сільськогосподарських підприємств.

Метою даної роботи є систематизація факторів, що впливають на формування інвестиційної стратегії сільськогосподарських підприємств.

На сьогодні, вступ України до СОТ — це не лише відкриття окремих ринків, а й поштовх до глибоких економічних перетворень, адже виникає потреба проникнення в глобальну економіку та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання. Враховуючи зміни умов зовнішнього середовища, очевидно є об'єктивна необхідність використання стратегічних підходів до управління сільськогосподарським підприємством. Загалом, стратегією є довгостроковий, якісно визначений напрям розвитку організації, спрямований на зміцнення її позицій, задоволення споживачів та досягнення поставлених цілей. Основне завдання, яке вирішує стратегія діяльності підприємства, — забезпечення впровадження інновацій і змін в організації шляхом розподілу ресурсів, адаптації до зовнішнього середовища, внутрішньої координації та передбачення майбутніх змін у діяльності. Тоді як основними рисами інвестиційної стратегії є орієнтація на довгостроковий період; цілеспрямованість, формування системи цілей інвестування підприємницької діяльності суб'єкта господарювання; органічний взаємозв'язок і підпорядкованість цілей спрямованості загальної та конкурентних стратегій розвитку; збалансованість інвестиційних заходів за окремими функціями управління [1]. На нашу думку, інвестиційну стратегію підприємства слід розглядати як складову загальної стратегії функціонування підприємства, яка є сукупністю цілей інвестиційної діяльності та програми заходів щодо їх досягнення, що структуровані у довготривалій перспективі, тісно пов'язані з виробничою або фінансовою діяльністю, мають на меті підвищення прибутковості та конкурентоспроможності підприємства або досягнення соціального чи екологічного ефекта.

Під час формування інвестиційної стратегії підприємство повинно враховувати вплив об'єктивних факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, де останні поділяються на фактори прямого та непрямого впливу (рис.).

Наслідки вступу України до СОТ слід розглядати як фактори зовнішнього середовища, в першу чергу непрямого впливу, а

потім і прямого. Адже це міжнародний фактор, що змінює політико-правові рамки функціонування підприємства та має наслідком зміну умов на ринку як постачальників, так і споживачів, підвищення конкуренції та розвиток інфраструктури.

<i>Зовнішнє середовище</i>			
Прямий вплив			Непрямий вплив
Ринок постачальників, споживчий ринок, обсяги реалізації, маркетингова політика, конкурентне середовище, інфраструктура інвестиційного ринку, тенденції фінансового ринку, стан банківської системи	<i>Внутрішнє середовище</i>		Макроекономічні, політичні, правові, адміністративні, міжнародні науково-технічні, соціокультурні фактори.
	<ul style="list-style-type: none"> - Розмір та стадія життєвого циклу підприємства, виробнича структура та функціональна орієнтація діяльності; - Загальна політика підприємства: місія та система цілей, базова стратегія розвитку; - Методи та джерела фінансування інвестицій, структура інвестиційних ресурсів; - Виробничий потенціал підприємства: агротехнологія; матеріально-технічна база; земельні ресурси; агрокліматичні умови; основні працівники та управлінські ресурси; - Ефективність діяльності підприємства 		

Рис. Фактори формування інвестиційної стратегії сільгосп підприємства

Такі зміни є наслідком того, що Світова організація торгівлі реалізує принцип справедливої конкуренції на ринках сільськогосподарської продукції. Згідно з цим принципом заходи державної підтримки виробників, які мають найбільший протекціоністський і стимулюючий вплив, а також заходи, спрямовані на захист внутрішнього агроринку, мають скорочуватися. Це, так звані, заходи “жовтої скриньки”, наприклад, цінові субсидії та дотації виробни-

кам, пільгове кредитування, компенсація частини витрат на добрива, засоби захисту рослин, пальне, а також, імпорتنі тарифи.

Заходи, що не справляють вплив на умови світової торгівлі — заходи “зеленої скриньки” — безпосередньо спрямовані на підвищення доходів сільського населення і розвиток сільської місцевості та посилення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва не враховуються при визначенні міри державної підтримки та можуть збільшуватися [2, 3]. Таким чином, найбільш дієвим серед дозволених методів державного інвестування в сільське господарство залишається підтримка страхування аграрних ризиків.

На думку О. Устенко, українське сільське господарство може інтегруватися до глобальної економіки та світового ринку, спеціалізуючись на виробництві тих культур, за якими є наявні порівняльні переваги [4]. Це вимагає зміни асортиментного ряду, виробничої структури, а отже, і джерел та напрямків капіталовкладань. Таким чином, має змінитися виробнича стратегія сільгоспідприємств, а внаслідок цього — і інвестиційна.

Отже, сучасне сільгоспідприємство для подальшого нормального функціонування повинно підвищувати свою конкурентоспроможність та ефективність виробничої діяльності. Крім цього, потрібно переорієнтуватися на, так званого, “аутоінвестора”, тобто фінансувати інвестиційні проекти за рахунок власних коштів, реінвестування прибутку, позбавляючись залежності від державної підтримки. Доцільно також створювати інтегровані виробничі або виробничо-фінансові комплекси, на зразок фінансово-промислових груп.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ястремська О.М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства: Навч. посібник/ Харківський національний економічний ун-т. — Х.: Вид. ХНЕУ, 2006. — 191 с

2. Артемова О., Мороз П. Ось тобі СОТ, ось тобі й клопіт. // Аграрний тиждень. UA — № 1 (002), 15-21 січня 2007 — С. 4-5.

3. Латинін М.А. Оцінка рівня державної підтримки аграрного сектора за допомогою конвенційних методів // <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/DUTP/2005-1>

4. Устенко О. Вступление Украины в ВТО: стереотипы и реальность. // <http://209.85.129.104/custom?q=cache:j9thEMOUtkJ>